

Filosofie a iniciativa redaktorů [ad: Ján Bodnár (ed.): Človek, kto si?, Bratislava 1965]

Ladislav Hejdánek

◆ recenze, česky, vznik: 23. 11. 1965 ◆ poznámka: pro časopis Tvář; dokončeno a odevzdáno 23. 11. 1965

◆ review, Czech, origin: 23. 11. 1965

Filosofie a iniciativa redaktorů [ad: Ján Bodnár (ed.): Človek, kto si?, Bratislava 1965] [1965]

Bratislavské nakladatelství Obzor vydalo vybrané příspěvky, přednesené počátkem září 1963 v Mexico City na XIII. mezinárodním filosofickém kongresu. Výbor +) sestavil jeden z účastníků, slovenský filosof Ján Bodnár; napsal ke knížce také úvod a doslov.

Publikace téměř unikla veřejné pozornosti; směšný náklad 1000 kusů pochopitelně neumožnil poslat do Prahy víc než několik málo exemplářů. Nevím, jak byli spokojeni slovenští interesi; česká kulturní veřejnost, zajímající se o filosofii, dodnes neví, co naši filosofové v Mexiku přednesli. Nejde jen o to, že taková neinformovanost je neobhájitelná (stručné referáty o průběhu kongresu v odborných časopisech nebo i v kulturně politickém tisku nemohou nahradit text příspěvků); došlo k věci docela nesmyslné, která by se snad jinde stát nemohla.

Na filosofických kongresech (v tom se podstatně liší od kongresů vědeckých) jde málokomu z přednášejících o to, aby zveřejnil své nejnovější objevy. Kongres je především společenskou záležitostí, kde jsou navázány osobní a přátelské kontakty. Zejména filosofové zvučných jmen nepřinášejí překvapující novinky, ale zaměřují se spíše na elegantní podání svých starých myšlenek. Je proto pochopitelné, že po přečtení výboru s podivením shledáme, že na příklad Gabriel Marcel zdaleka nesplnil naše očekávání. Vyskytují se však i referáty podivuhodně pronikavé; za příklad může sloužit M. A. Virasoro z Argentiny. S napětím se však pouštíme do srovnávání úrovně našich delegátů s úrovní účastníků odjinud. Naši filosofové se ovšem nemohou omezovat na bravurní podání, ale musí si zjednat pozornost především věcným, přesvědčivým výkladem. Z předloženého výboru je zřejmé, že obstáli čestně. Zůstává však nepochopitelné, proč se jejich příspěvkům nedostává odpovídající publicity také doma.

Za přímo nesmyslné však považuji, že dosud nebyl česky publikován příspěvek Karla Kosíka, který nejen že dosahuje mimořádné hloubky, ale který je nadto významný pro sledování dalšího vývoje Kosíkova myšlení po Dialektice konkrétního. Kosík nepodal esenci této své práce ani jiné své starší, nám již známé myšlenky, ale přinesl při vši stručnosti vskutku cosi nového, co ukazuje i Dialektiku konkrétního v novém světle. To znamená, že ten, komu se náhodou nedostal do ruky Bodnárův výbor nebo přímo kongresové materiály, dodnes neví o tezovitých Kosíkových formulacích o vztahu člověka a pravdy, o rozdílu mezi objektivností pravdy a objektivní skutečností a o pochopení pravdy jako smyslu skutečnosti, který se realizuje v lidských dějinách.

Není to všechno žalostný doklad apatie našich nakladatelství, časopisů a jejich redaktorů?